

Innst. 245 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget frå finanskomiteen

Dokument 8:85 S (2009–2010)

Innstilling frå finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om en helhetlig gjennomgang av vilkårene for enkeltpersonsforetak

Til Stortinget

Samandrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest foreta en helhetlig gjennomgang av vilkårene for enkeltpersonsforetak spesielt knyttet til skattemessig likebehandling, bedre sosiale rettigheter, forenklingstiltak, tilgang på kapital og det offentlige virkemiddelapparatets innsats, for å få ny vekst i antall nyetableringer.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Merknader frå komiteen

Komiteen, medlemmene frå Arbeidarpartiet, Thomas Breen, Gunvor Eldegard, Irene Johansen, Gerd Janne Kristoffersen, leiaren Torgeir Micaelsen, Torfinn Opheim og Dag Ole Teigen, frå Framstegspartiet, Ulf Leirstein, Jørund Rytman, Kenneth Svendsen og Christian Tybring-Gjedde, frå Høgre, Gunnar Gundersen, Arve Kambe og Jan Tore Sanner, frå Sosialistisk Venstreparti, Lars Egeland, frå Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, frå Kristeleg Folkeparti, Hans Olav Syver-

sen, og frå Venstre, Borghild Tenden, syner til at finansministeren har avgitt uttalelse om forslaget i brev av 9. april 2010 til finanskomiteen. Brevet følgjer som vedlegg til denne innstilling.

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, meiner at det er viktig å leggja til rette for etableringa av ny lønsam næringsverksemd som me kan leva av i framtida. Dette er òg ein viktig del av regjeringa si plattform for perioden 2009–2013. Regjeringa arbeider for å bidra til gode og konkurransedyktige rammevilkår for norske bedrifter. Ein viktig del av ein god næringspolitikk er å føra ein forsvarleg økonomisk politikk og gje næringslivet stabile og gode rammevilkår som gjeld for alle, også for enkeltpersonforetak.

Fleirtalet syner til at i Verdensbanken si kåring i 2009 er Noreg eit av verdas beste land å driva næringsverksemd i; av 183 land kom Noreg på 10. plass.

Fleirtalet understrekar at arbeid til alle er eit overordna mål for regjeringa. Regjeringa har som mål å vera aktive og nyskapande i næringspolitikken og satsa særskilt på områder der me har spesielle føresetnadar for å vera gode.

Fleirtalet syner til at fleirtalsregjeringa frå 2005 og til no kvart år har styrkt Innovasjon Norge i forhold til Bondevik 2-regjeringa og oppretta Investinor, slik at det er betre tilgang på kapital for gründerar.

Fleirtalet syner til at i 2008 la regjeringa fram planen «Tid til nyskaping og produksjon». 120 tiltak for å minska verksemdene sine administrative kostnader. Det største enkelttiltaket er vidareutviklinga av Altinn. Eit viktig tiltak i planen var at det skal fokuserast på nye krav som næringslivet vert pålagt,

og at det skal gjerast ei særskilt vurdering av nytte og kostnader ved utgreiing av nye reglar og informasjonskrav. Fleirtalet understrekar òg at det i alle tilfelle skal vurderast om det er naudsynt å stilla same krav til små og mellomstore føretak som til større selskap.

Fleirtalet syner til at regjeringa arbeidar med ein gjennomgang av skattereforma, der ein viktig del av denne vil vera å vurderer om skattesystemet likebehandlar ulike verksemdsformer. I samband med dette vil ein òg sjå på skildnadene i skattlegging og sosiale rettar mellom lønstakarar og enkeltpersonføretak. Regjeringa vil leggja fram ei sak om evaluering av skattereforma for Stortinget våren 2011.

Når det gjeld fondsordning, syner fleirtalet til Representantforslag 67 S (2009–2010) og til merknaedene der.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er skuffet, men ikke overrasket, over at regjeringen og regjeringspartiene møter nok et representantforslag med generelle vendinger og referanser til alle utredninger som skjer i regi av regjeringen, og ikke argumenterer i forhold til substansen i forslaget.

Disse medlemmer viser til at det under denne regjering har blitt systematisk mindre attraktivt å starte og drive enkeltpersonføretak. Dette gjelder alt fra holdninger til de næringsdrivende, til de konkrete rammevilkår som gradvis forverres. Et eksempel er regjeringen og regjeringspartienes manglende vilje til å gjeninnføre støtte til ulønnet forskningsinnsats under SkatteFunn.

Når flertallet henviser til at Norge er på 10. plass av 183 i Verdensbankens «Doing Business»-rapport for 2010 (beste land å drive næringsvirksomhet i 2009), så «glemmer» de samtidig det faktum at Norge var på 5. plass på tilsvarende rapport da denne regjering overtok. Altså har det, relativt sett, blitt verre å drive næringsvirksomhet under den sittende regjering. Det interessante med rapporten er også at Norge, når det gjelder for eksempel det å starte opp en bedrift eller virksomhet, er så langt nede som på 35. plass og på 114. plass når det gjelder regler for arbeidskraft. Det eneste Norge kommer spesielt fordelaktig ut av, er at det er lett å avvikle virksomheter (3. plass). Disse medlemmer registrerer at det er noe regjeringen og regjeringspartiene tydeligvis er stolte av.

Flertallet henviser videre til opprettingen av Investinor som et tiltak som skulle være rettet mot enkeltpersonføretak. Dette må i beste fall bero på en misforståelse. Det ble i 2009 registrert nesten 30 000 nye enkeltpersonføretak i Norge. Investinor har til sammenligning så langt, siden oppstarten i 2008, kun

investert i 13 bedrifter, alle veletablerte med flere enn 20 ansatte og som i mange tilfeller har global virksomhet. I og for seg prisverdig nok, men Investinor har etter disse medlemmers syn ingen relevans knyttet til de utfordringene med tilgang på kapital for enkeltpersonføretak som reises i representantforslaget.

Disse medlemmer holder fast ved at de hovedutfordringene som reises i representantforslaget på ingen måte møtes med aktiv vilje eller politiske løsninger fra regjeringen og regjeringspartiene. Det er svært beklagelig. Som det framgår av representantforslaget, er en politikk for gründere og enkeltpersonføretak helt fraværende i regjeringens politiske plattform og tidligere løfter om en gjennomgang av gründerfinansiering og opprettelse av gründerbank er skrinlagt.

For disse medlemmer er en god og framtidig rettet politikk for de minste bedriftene både ideologisk og økonomisk begrunnet. Ideologisk fordi det medfører et mangfold av bedrifter og ideer og et spredt eierskap i norsk næringsliv og fordi det innebærer en frihet i det å starte for seg selv og være sin egen arbeidsgiver. Økonomisk fordi det er de mange nye miljøvennlige småbedriftene som skal trygge velferden i framtiden og fordi norsk økonomi ikke kan gjøre seg avhengig av få og store bedrifter.

Det er etter disse medlemmers syn åpenbart at enkeltpersonføretak har kommet dårligere ut av både skattereformen og pensjonsreformen og at denne selskapsformen er forskjellsbehandlet i negativ retning innenfor en rekke områder, slik det er beskrevet i representantforslaget. Enkeltpersonføretakene skaper sin egen arbeidsplass, bærer den økonomiske risikoen for virksomheten personlig og har verken rett til sykepenger eller arbeidsledighetstrygd. Likevel betaler de fleste enkeltpersonføretak langt mer skatt enn «vanlige» arbeidstakere med sammenlignbar inntekt.

Disse medlemmer viser til at framtidens velferdssamfunn avhenger av et nyskapende næringsliv. Derfor er det å legge til rette for at flere våger å gjøre et forsøk på å realisere en god idé, en viktig politisk prioritering. Disse medlemmer ønsker en politikk som støtter nyskapere og gründere. Vi må støtte de som tør å satse, som tror på en idé, som er villig til å ta sjansen på å skape morgendagens arbeidsplasser. Det må kort sagt bli ærefullt å tjene penger på å starte sin egen bedrift. Det er en holdning som dessverre er fraværende hos regjeringen og regjeringspartiene.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innen utgangen av 2010 foreta en helhetlig gjennomgang av vilkårene

for enkeltpersonsforetak, og fremme forslag for Stortinget om konkrete forbedringer spesielt knyttet til skattemessig likebehandling, sosiale rettigheter, forenklingstiltak, tilgang på kapital og det offentlige virkemiddelapparatets innretning og innsats.»

Disse medlemmer viser til diverse forslag – Dokument 8:67 S (2009–2010), Dokument nr. 8:7 (2008–2009), Dokument nr. 8:7 (2006–2007) og Dokument nr. 8:102 (2007–2008) – siden den rødgrønne regjeringen tiltrådte i 2005 med det formål å forbedre betingelsene for næringsutvikling, innovasjon og verdiskaping i Norge. Alle er møtt med samme uvilje til å gå inn i en realitetsdebatt omkring forutsetningene for verdiskaping i Norge, som dette forslaget blir møtt med. I disse dokumentene er det gjort rede for at regjeringen gjør lite eller ingenting for forenkling og for å bedre vilkårene for næringsdrift i Norge.

Disse medlemmer noterer seg at flertallet synes å være fornøyd med situasjonen slik den er. Dette til tross for at de har gjennomført endringer i formuesskatten som i stor grad har gjort denne skatten til en skatt på egenkapital i norske bedrifter, eid av nordmenn og bosatt i Norge. Egenkapital er den viktigste forutsetning for å tåle svingninger i markedet og til å kunne ta risikoen det er å satse på innovasjon, nye produkter, vekst og utvikling. Regjeringens politikk er målrettet svekking av forutsetning for et mangfoldig næringsliv med lokal forankring rundt i hele Norge. Disse medlemmer forundrer seg over flertallets poengtering av at tilskuddene til Innovasjon Norge er økt. Dersom regjeringen hadde vært opptatt av å lytte til næringslivet, ville man se at andre tiltak er viktigere. I den årlige rapporten «Norsk industri er Norges framtid» der Norsk Industri oppsummerer resultatene av en spørreundersøkelse de gjennomfører blant sine bedrifter, svarer 0 pst. at økte bevilgninger til Innovasjon Norge er viktigst, mens økte bevilgninger til Norges forskningsråd, styrking av SkatteFUNN og økte bevilgninger til UH-sektoren kommer høyt på ønskelisten. Disse medlemmer har lyttet til aktørene og viser til de respektive forslag i sine alternative statsbudsjetter på disse områdene.

Disse medlemmer tolker også resultatene fra undersøkelsen slik at tilskudd ikke gir samme effekt som skattelettelse på mange områder. Det har med byråkratiet tilskuddsordninger forutsetter og det har med at tilskuddsordninger forutsetter at noen velger ut hvem som skal nyte godt av ordningen. Skattelettelse gir alle samme mulighet og favner dermed mangfoldet i næringslivet på en helt annen måte enn tilskudd.

Disse medlemmer merker seg statsrådets argumenter i brevet til komiteen der han skriver:

«Arbeidsgiveravgiften er en del av arbeidsgivers ytelse for arbeidstagers arbeid». Dette er faglig riktig, men spør man arbeidstager, tror disse medlemmer at svært få arbeidstagere regner dette som en del av lønnsgodtgjørelsen. Det er imidlertid svært interessant at statsråden argumenterer så sterkt for at arbeidsgiveravgiften er en del av lønn. Disse medlemmer mener det ville være en stor fordel om man synliggjorde dette sterkere for arbeidslivets parter og vil utfordre statsråden på å komme tilbake til Stortinget med forslag til en løsning på dette. Disse medlemmer tror dette kunne gi et vesentlig bidrag til moderasjon og øke forståelsen for hvilke kostnader arbeidsgiver i dag faktisk må dekke for å skape livskraftige arbeidsplasser.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i tilknytning til statsbudsjettet for 2011 komme tilbake til Stortinget med en vurdering av hvordan innbetalt arbeidsgiveravgift kan rapporteres som lønn og synliggjøres for arbeidstager gjennom lønnsoppgave og selvangivelse.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Dokument nr. 8:74 (2008–2009), Innst. S. nr. 279 (2008–2009), fra Fremskrittspartiet om bedre regler for næringsdrivende og gründere som driver enkeltpersonforetak, og Dokument 8:50 S (2009–2010) fra Fremskrittspartiet som behandles i næringskomiteen om at det skal utarbeides en stortingsmelding om rammevilkår for små og mellomstore bedrifter.

Komiteens medlem fra Venstre vil peke på at Venstre i sine alternative statsbudsjett de siste årene både har foreslått bedre sosiale ordninger, skattemessig likebehandling, økt tilgang på kapital og reduserte gebyrer knyttet til bl.a. oppstart for enkeltpersonsforetak.

Forslag frå mindretal

Forslag frå Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen innen utgangen av 2010 foreta en helhetlig gjennomgang av vilkårene for enkeltpersonsforetak, og fremme forslag for Stortinget om konkrete forbedringer spesielt knyttet til skattemessig likebehandling, sosiale rettigheter, forenklingstiltak, tilgang på kapital og det offentlige virkemiddelapparatets innretning og innsats.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen i tilknytning til statsbudsjettet for 2011 komme tilbake til Stortinget med en vurdering av hvordan innbetalt arbeidsgiveravgift kan rapporteres som lønn og synliggjøres for arbeidstager gjennom lønnsoppgave og selvangivelse.

Tilråding frå komiteen

Komiteen syner til representantforslaget og til merknadene, og rår Stortinget til å gjere slikt

v e d t a k :

Dokument 8:85 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om en helhetlig gjennomgang av vilkårene for enkeltpersonforetak – leggjast ved protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 6. mai 2010

Torgeir Micaelsen

leiar

Gunvor Eldegard

ordførar

Vedlegg

Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til finanskomiteen, datert 9. april 2010

Dokument 8:85 S (2009-2010) Representantfor- slag fra Skei Grande og Tenden om vilkårene for enkeltpersonforetak

Jeg viser til forslaget fra stortingsrepresentantene Skei Grande og Tenden om å "snarest foreta en helhetlig gjennomgang av vilkårene for enkeltpersonforetak spesielt knyttet til skattemessig likebehandling, bedre sosiale rettigheter, forenklingsvedtak, tilgang til kapital og det offentlige virkemiddelapparatets innsats, for å få ny vekst i antall nyetableringer."

Jeg deler representantenes syn på at det er viktig å legge til rette for etablering av ny, lønnsom næringsvirksomhet som vi kan leve av i framtiden. Dette er også en viktig del av Regjeringens plattform for perioden 2009-2013. Regjeringen arbeider bl.a. for å bidra til gode og konkurransedyktige rammebetingelser for norske bedrifter. En viktig del av en god næringspolitikk er å føre en forsvarlig økonomisk politikk og gi næringslivet stabile og gode rammebetingelser som gjelder for alle, også for enkeltpersonforetak.

Forenkling, kapitaltilgang og det offentlige virkemiddelapparatet er også viktige deler av Regjeringens næringspolitikk. Regjeringen satser bl.a. på elektronisk innrapportering og utvikling av gode elektroniske tjenester til næringslivet. Regjeringen har også gjennomført flere tiltak som bedrer vilkårene for næringsdrivende og innovasjon, bl.a. gjennom en betydelig satsing på Innovasjon Norge. Jeg er derfor uenig i representantenes syn om at enkeltpersonforetak gradvis har fått forverret vilkårene sine med Regjeringen Stoltenberg II. Etter mitt syn er det ikke behov for en ny, særskilt gjennomgang av tiltak utover det som allerede skjer gjennom Regjeringens politikk på området.

Når det gjelder spørsmålene representantene reiser om skattemessig likebehandling og sosiale rettigheter, vil jeg vise til at Regjeringen allerede arbeider med en omfattende evaluering av skattereformen 2006. En viktig del av denne evalueringen vil være å vurdere om skattesystemet likebehandler ulike virksomhetsformer. En vil i denne forbindelse også se på forskjellene i beskatning og i sosiale rettigheter mellom lønnsstakere og enkeltpersonforetak. Regjeringen vil legge fram en sak om evalueringen for Stortinget våren 2011.

Det er imidlertid gode grunner til å være skeptisk til ulike skattemessige særordninger av den typen som representantene omtaler i bakgrunnen for forslaget. Slike ordninger har en tendens til å skape nye skjevheter som hindrer en effektiv kanalisering av

kapital til de mest lønnsomme prosjektene, og som dermed svekker den samlede verdiskapningen. Det viktigste er derfor gode, stabile og generelle rammevilkår som gjelder alle næringer.

Flere av tiltakene som representantene ønsker, er allerede utredet og avvist, bl.a. fordi de har uheldige virkninger og ikke er spesielt effektive for å oppnå de uttalte målene. At Finansdepartementet for enkelte av disse tiltakene har påpekt ytterligere utredningsbehov hvis de skulle vært gjennomført, svekker ikke de prinsipielle motforestillingene. Flere av forslagene vil skape vanskelige avgrensninger som krever et komplisert regelverk. Før disse avgrensningene er avklart, er det også vanskelig å få oversikt over provenykonsekvensene av de ulike forslagene. Slike kompliserende regelverk vil neppe bidra til forenklinger og reduksjon av skjemaveldet for næringsdrivende, slik som representantene ønsker, snarere tvert imot. En del av skattesakene som representantene tar opp i forslaget, kommenteres nærmere nedenfor.

Påstanden om at enkeltpersonforetak skatlegges hardere enn lønnsstakere

Næringsdrivende som driver som enkeltpersonforetak, har generelt ikke lønnsinntekt fra egen virksomhet, men får beregnet en personinntekt. Den beregnede personinntekten kan dels avspeile egen arbeidsinnsats, dels være et resultat av ekstraordinær avkastning av kapital i foretaket eller at kapitalen i skattesammenheng ikke er verdsatt til reell verdi. Avkastning som ligger innenfor risikofri avkastning av skattemessig verdsatt kapital i virksomheten, beskattes kun som alminnelig inntekt, og dermed lavere enn lønnsstakernes inntekt. Hvis overskuddet i virksomheten er lavere enn risikofri avkastning av skattemessig verdsatt kapital, kan dermed også avkastningen av arbeidsinnsats i enkeltpersonforetaket bli beskattet på linje med kapitalinntekter. Har virksomheten ansatte, vil innehaveren i tillegg få 15 pst. lønnsfradrag ved beregning av personinntekt, og inntekten kan dermed være høyere enn risikofri avkastning og likevel bli beskattet bare som alminnelig inntekt.

Hvis enkeltpersonforetaket ikke har andre inntekter enn fra egen arbeidsinnsats, vil den samlede skattebelastningen for enkeltpersonforetaket (i sone I for arbeidsgiveravgift) være lavere enn for lønnsstakere på inntekter fra i overkant av 80 000 kroner og høyere, hvis en legger til grunn at arbeidsgiveravgiften er en del av arbeidstakers skattebyrde. Arbeidsgiveravgiften er en del av arbeidsgivers ytelse for

arbeidstakers arbeid, og vil påvirke arbeidstakers lønn. Arbeidsgiveravgiften må derfor tas med i sammenligninger av skatt for lønsmottakere og enkeltpersonforetak. Bidragene til finansieringen av folketrygden er lavere for enkeltpersonforetak ved at de betaler mindre trygdeavgift enn det som samlet betales i trygdeavgift og (gjennomsnittlig) arbeidsgiveravgift for en arbeidstaker. Gjennomsnittlig arbeidsgiveravgift for hele landet er om lag 13 pst. Trygdeavgiften for lønnstakere er 7,8 pst.. Trygdeavgiften for næringsinntekt er 11 pst. (7,8 pst. innenfor primærnæringene). Maksimal, effektiv marginal skattesats for lønnsinntekt inkl. arbeidsgiveravgift er 54,3 pst., mens den samme skattesatsen for næringsinntekt er 51 pst. (47,8 pst. for primærnæringsinntekt).

Sosiale ytelser

På den annen side gir lønnsarbeid bedre sosiale ytelser enn beregnet personinntekt fra enkeltpersonforetak. Mange av disse rettighetene er imidlertid identiske for lønsmottakere og enkeltpersonforetak. Fødsels- og adopsjonsrettighetene for selvstendig næringsdrivende ble forbedret fra 2008. Samtidig ble trygdeavgiften for selvstendig næringsdrivende utenom primærnæringene økt med 0,3 prosentpoeng. Et ønske om bedre sosiale ytelser for selvstendig næringsdrivende må avveies mot hensynet til å ikke pålegge utgiftsøkninger for denne gruppen, til erstatning for dagens frivillige tilleggsforsikringer på noen områder.

Næringsdrivendes tilknytning til arbeidslivet er forskjellig fra ansattes. Når det gjelder oppsigelse og tap av ansettelsesforhold, er dette forhold som den enkelte arbeidstaker ofte ikke kan ha innflytelse over. Tilsvarende gjelder ikke for enkeltpersonforetak i samme grad ved avvikling eller nedleggelse av virksomheter. Spørsmålet om dagpenger for enkeltpersonforetak bør ses i lys av dette.

Minstefradrag for enkeltpersonforetak

For lave inntekter kan skattebelastningen som nevnt være lavere for lønsmottakere enn for enkeltpersonforetak. Dette har sammenheng med at lønsmottakere, i motsetning til enkeltpersonforetak, får minstefradrag på grunnlag av lønnsinntekten. Mange som driver enkeltpersonforetak er imidlertid samtidig lønsmottakere, og får dermed også minstefradrag. Anslagsvis 35 pst. av eierne av enkeltpersonforetak fikk maksimalt minstefradrag i andre typer inntekt i 2007. (Andelen er beregnet ut fra ett foretak per eier. En del eiere har imidlertid flere foretak, og dette tilsier at andelen er høyere enn 35 pst.)

Et eventuelt minstefradrag eller næringsfradrag for enkeltpersonforetak ville ikke uten videre gi likebehandling med lønsmottakere. Til forskjell fra

lønsmottakere får enkeltpersonforetak fradrag for kostnader i næringsinntekten også ved beregning av personinntekt. Det betyr at skatteverdien utgjør inntil 51 pst. av fradragene. Minstefradraget for lønsmottakere og pensjonister gis derimot bare i alminnelig inntekt, som ilegges 28 pst. skatt.

Et sentralt spørsmål ville være om et minstefradrag for enkeltpersonforetak skulle samordnes med minstefradrag i lønns- og pensjonsinntekt eller ikke. Andre spørsmål ville være hvilke inntekter som skulle inngå i grunnlaget for beregning av minstefradraget, og hvilke typer utgifter minstefradraget eventuelt skulle komme til erstatning for. Hvis minstefradraget skulle komme til erstatning for fradragberettigede utgifter, som det gjør for lønnstakere, ville svært mange enkeltpersonforetak ikke benytte minstefradraget på grunn av at de faktiske utgiftene ville være høyere enn minstefradraget. I 2007 hadde om lag 80 pst. av enkeltpersonforetakene med overskudd høyere kostnader enn øvre grense i minstefradraget for 2009.

Beskrivelsen av forskjellene i beskatningen av enkeltpersonforetak og lønnstakere ovenfor viser at et minstefradrag for enkeltpersonforetak ikke vil gi lik utforming av beskatningen av de to gruppene, at det er komplisert å sammenligne skattenivået for de to gruppene, men at beskatningen av enkeltpersonforetak samlet sett ikke fremstår som urimelig sammenlignet med beskatningen av lønnstakere.

Fondsordning etter svensk mønster

Representantene viser her bl.a. til Representantforslag 67 S (2009-2010), hvor representanter fra Høyre foreslår at en fondsordning etter svensk modell skal utredes. Jeg vil her vise til mitt svar av 17. mars 2010, hvor det framgår at dette spørsmålet allerede er utredet av Uttaksutvalget (NOU 2005: 2). Uttaksutvalget avviste da et slikt fond, blant annet med henvisning til at en viktig del av skattereformen i 1992 nettopp var å bli kvitt slike fondsordninger. Slike fond gir i praksis en skattekreditt til virksomheter som har økonomi til å foreta avsetninger, noe som i praksis betyr reelt sett lavere skattesatser for disse. Slike skattekreditter bryter derfor med prinsippene og målsetningene som ble lagt til grunn for skattereformen. Ettersom saken allerede er utredet, er det etter mitt syn ikke nødvendig å sette i gang med å utrede dette nok en gang. Regjeringen Bondevik II foreslo heller ikke en slik ordning.

Begrunnelsen for forslaget synes dessuten å være basert på en oppfatning om at aksjonærer gjennomgående har gunstigere skatteregler enn enkeltpersonforetak, og at det er nødvendig å utligne denne forskjellen med en slik skattekredittordning. Dette er imidlertid ikke uten videre riktig. Skattereglene for enkeltpersonforetak og aksjonærer er basert på

samme prinsipp (skjermingsmetoden): Normalavkastningen i virksomheten skjermes for skatt utover 28 pst. For enkeltpersonforetak skattlegges inntekter over dette med toppskatt (når personinntekt overstiger 456 400 kroner) og trygdeavgift. For aksjonærer skattlegges utbytte utover skjermingsfradraget med 28 pst. (utbytteskatten). De maksimale skattesatsene er tilpasset slik at det ikke er vesentlig skattemessig forskjell mellom å være organisert som enkeltpersonforetak eller aksjeselskap. Dette var et av hovedmålene med skattereformen 2006, hvor skjermingsmetoden ble innført. For mange enkeltpersonforetak vil også den faktiske satsen være lavere enn dette, og kan variere mellom 28 pst. og 51 pst. For primærnæringene er satsene enda lavere, mellom 28 pst. og 47,8 pst. Til sammenligning er maksimal skattesats for utbytte utover normalavkastningen på 48,2 pst. Selv om også enkelte aksjonærer som jobber i eget aksjeselskap, har en viss mulighet til redusere skattesatsen ved å ta ut overskudd som lønn, vil det for mange

næringsdrivende likevel ofte være en skattemessig fordel å være organisert som enkeltpersonforetak.

"KapitalFUNN"

Prinsippet om nøytralitet i beskatningen er grunnleggende i det norske skattesystemet. Det innebærer at økonomiske beslutninger vedrørende investeringer, sparing, arbeidstilbud etc. i minst mulig grad bør påvirkes av skattereglene. Et skattefradrag som skissert i spørsmål nr. 165 fra Venstres fraksjon i Finanskomiteen til Statsbudsjettet 2010 (som det er referert til i forslaget), vil komme i konflikt med dette hensynet. For det første vil det vri sammensetningen av sparingen fordi det favoriserer investeringer i visse aksjeselskaper fremfor andre investeringer. For det andre vil det påvirke tidspunktet for når aksjer realiseres. Slike vridninger vil kunne medføre at den samlede avkastningen av sparingen i samfunnet går ned. En slik ordning vil derfor være et dårlig virkemiddel for å øke verdiskapningen i Norge.

